



## POLITIET

Politidirektoratet  
Postboks 8051 Dep.  
0031 OSLO

INNLANDET POLICE DISTRICT

Deres referanse:

Vår referanse:  
201401313-33 002

Sted, Dato  
Hamar, 13.12.2016

### HØRING - ENDRINGER I POLITIREGISTERLOVEN OG POLITIREGISTERFORSKRIFTEN

Det vises til e-post av 9. november 2016 med henvisning til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 1. november 2016.

Høringsfrist var 7. desember 2016. Vi håper vårt høringsbrev likevel tas med hos dere, selv om vi beklageligvis har oversittet fristen.

Nedenfor følger våre kommentarer:

#### **Kategorisering av registrerte personer:**

Dette er et godt forslag, og som harmonerer godt med det krav til proporsjonalitet som gjelder når myndighetsutøvelse – i dette tilfellet registreringen – griper inn i vernet etter EMK artikkel 8 nr. 1, jf. også Grunnloven § 102.

Vil kunne føre til noe merarbeid der dette ikke innhentes automatisk.

#### **Nye saksbehandlingsregler:**

Viktig med muligheten for å avvise ubegrunnede og gjentatte begjæringer, da dette pr. nå kan føre til betydelig merarbeid.

#### **Personvernråd giver gjøres obligatorisk:**

Innføring av obligatorisk ordning med personvernråd giver er en nødvendig konsekvens av implementeringen av direktivet og er dessuten fornuftig for å sikre korrekt og enhetlig praksis.

Vi er av den oppfatning at dette er svært viktig å få på plass, for å få enhetlig praksis og ikke minst for å sikre kapasitet til å arbeide med sakene på dette feltet. Dette er et juridisk fagområde som er forskjellig fra straffesaksbehandling. Erfaringen fra forvaltning er at man må ha personer som er dedikert til faget for å få god saksbehandling. Utfordringen ligger i at dette

#### **Innlandet politidistrikt**

Innlandet politidistrikt  
Post:  
Besøk: Vangsvegen 155, 2321 Hamar

Tlf:  
Faks:  
E-post:

Org. nr.:  
Giro:  
www.politi.no

er en rolle vi ikke har i dag. Personrådgiver er en viktig rolle sett opp mot blant annet internasjonale forpliktelser og for å bedre kvaliteten på informasjonen politiet "eier".

**Generell praktiske bemerkninger:**

Regelverket fremstår som moderne og lett forståelig. Problemet ligger i solid forankring fra ledelsen og nedover i rekkene. Hvis ikke toppledelsen har dette som et viktig tema på agendaen, så vil vi ikke klare å skape den viktige kulturendringen som ligger i dette fokuset på personvern og informasjonssikkerhet. Det er derfor særs viktig at dette knyttes opp mot en dedikert stilling som personvernrådgiver i en av stabene i politidistriktet.

**Avvisning av ubegrunnede og gjentatte begjæringer**

Forslaget til ny § 17-5 i politiregisterforskriften kan vi tiltre fullt ut. I sivilprosessen har bestemmelsen sin parallell i tvisteloven § 2-2 femte ledd om prosessdyktighet, og hvor det er bestemt at "[s]aken kan avvises dersom den utvilsomt ikke kan ha et fornuftig formål og er anlagt av en person som misbruker rettsapparatet ved gjentatte ganger å ha anlagt slike saker". Bakgrunnen for bestemmelsen var Rt. 1995 side 1113 – den såkalte "Prosesssløvedommen" – hvor en person anla utallige søksmål uten reelt grunnlag. Hensynet til sammenheng og konsekvens i regelverket tilsier at en tilsvarende avskjæringsadgang også bør gjelde innenfor politiregisterlovgivningen.

Med hilsen

**J. Martin Welhaven**  
*visepolitimester*

*Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.*



**POLITIET**  
KRIPOS

**Politidirektoratet**  
Postboks 8051 Dep.  
0031 OSLO

**NCIS Norway**

Deres referanse:  
201604312

Vår referanse:  
2016/02392

Sted, dato  
Oslo, 8. desember 2016

## **HØRINGSUTTALELSE – ENDRINGER I POLITIREGISTERLOVEN OG POLITIREGISTERFORSKRIFTEN – IMPLEMENTERING AV DIREKTIV (EU) 2016/680 27. APRIL 2016**

Kripos viser til høringsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 1. november 2016, og tilhørende e-post fra Politidirektoratet av 10. november samme år, vedrørende forslag til endringer i politiregisterloven og politiregisterforskriften. Svarfrist til Politidirektoratet er satt til 7. desember 2016.

De foreslåtte endringene kommer som følge av implementering av direktiv (EU) 2016/680 27. april 2016. Direktivet skal erstatte gjeldende rammebeslutning 2008/977/JIS om personvern innen politisamarbeid og annet rettslig samarbeid i straffesaker. Någjeldende rammebeslutning er i dag inntatt i Schengen-avtalen og gjennomført i politiregisterloven og politiregisterforskriften. Nytt direktiv må ses i sammenheng med EUs nye personvernforordning (2016/679) og det pågående arbeidet med endring av personopplysningsloven som følge av forordningen.

Politidirektoratet har i sin e-post spesielt bedt om innspill på noen konkrete angitte punkter; kategorisering av registrerte personer, nye saksbehandlingsregler, varsling til den registrerte om informasjonssikkerhetsbrudd, utlevering av opplysninger til tredjeland, obligatorisk personvernrådgiiverordning, nye regler om rettsmidler, ansvar og sanksjoner ved brudd på regelverket, samt Datatilsynets adgang til å ilegge tvangsmulkt. Det er bedt om at det særlig vurderes hvordan de foreslåtte endringene vil påvirke politiets arbeid i det daglige, de økonomiske og administrative konsekvenser ved forslagene og om endringene i praksis lar seg gjennomføre på en god måte. Videre er det bedt om en vurdering av om regelverket med de foreslåtte endringene fremstår som lett tilgjengelig og brukervennlig, eller om det er behov for justeringer. Kripos merknader til disse punktene, og øvrige foreslåtte nye bestemmelser eller endringer, fremgår i det følgende.

### **Kripos/**

Post: Pb. 8163 Dep., 0034 Oslo  
Besøk: Brynsalléen 6, 0667 Oslo  
[www.politi.no/kripos](http://www.politi.no/kripos)

Telefon: (+47) 23 20 80 00  
Telefaks: (+47) 23 20 88 80  
E-post: [kripos@politiet.no](mailto:kripos@politiet.no)

Org. nr: 974 760 827

## **Foreslåtte endringer i politiregisterloven**

### *Ny § 2 nr. 1 – definisjon av personopplysning*

Kripos støtter forslaget til ny definisjon av begrepet personopplysning. Den foreslåtte definisjonen er i samsvar med den etablerte tolkningspraksisen av begrepet personopplysning og fremstår således fornuftig.

### *Ny § 2 nr. 2 – definisjon av behandling*

Departementet foreslår, som følge av direktivets artikkel 3, å innta "strukturering" i definisjonen av behandlingsbegrepet. Kripos stiller seg undrende til hva denne tilføyelsen i realiteten betyr, all den tid begrepet systematisering allerede er inntatt i definisjonen. Kripos legger imidlertid til grunn departementets merknad om at denne endringen ikke vil bety noen realitetsendring, men ønsker i den forbindelse å gi uttrykk for at det i størst mulig grad bør unngås å innføre endringer i regelverket dersom endringene i seg selv ikke har en betydning for innholdet.

### *Ny § 2 nr. 14 – definisjon av informasjonssikkerhetsbrudd*

All den tid det foreslås spesifikke plikter for behandlingsansvarlige til å varsle tilsynsmyndigheter og informere den registrerte ved informasjonssikkerhetsbrudd, jf. forslaget til ny politiregisterforskrift § 40-5 som er omtalt under, så er Kripos av den oppfatning at en definisjon av hva som ligger i begrepet informasjonssikkerhetsbrudd er hensiktsmessig. Vi er derimot usikre på hvorvidt den foreslåtte definisjonen er dekkende for den type sikkerhetsbrudd det her er ønskelig å regulere. Informasjonssikkerhet er et samlebegrep for krav til konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet som knyttes til informasjonsbehandling. Etter vår oppfatning kan definisjonen derfor gjøres enda tydeligere, slik at det fremgår klart at det er brudd på disse kravene til behandling av informasjonen som utgjør et informasjonssikkerhetsbrudd, i motsetning til eksempelvis personellsikkerhetsbrudd eller fysiske sikkerhetsbrudd. En tydelig definisjon er av stor betydning for at den behandlingsansvarlige skal kunne ivareta sine plikter på en tilfredsstillende måte etter politiregisterforskriften § 40-5, med foreslåtte endringer.

### *Ny § 6 tredje ledd – kategorisering av registrerte personer*

Departementet foreslår å tilføye et nytt tredje ledd i lovens § 6, hvor hensikten er å implementere direktivets artikkel 6 om kategorisering av registrerte personer. Hovedformålet er at det skal fremgå tydelig om den registrerte er antatt gjerningsperson eller om vedkommende har en annen rolle. Bestemmelsen skal gjelde både i og utenfor straffesak.

Kripos ser at det av hensyn til den registrertes personvern vil være hensiktsmessig å kunne kategorisere hvilken "gruppe" den enkelte registrerte tilhører, for eksempel om en person er siktet eller fornærmet. Vi mener imidlertid at ikke er riktig el. hensiktsmessig å angi alle de ulike "rollene" som forslaget legger opp. Kripos viser i den forbindelse til forslag til ny straffeprosesslov (NOU 2016:24), hvor det er fremmet forslag om at begrepet siktet fjernes og at man bare skal benytte mistenkt. Det fremstår som lite hensiktsmessig å ha ulike presisjonsnivåer i to tilstøtende lovverk. Kripos antar at hovedformålet med bestemmelsen vil kunne oppfylles hvis bestemmelsen omformuleres i retning av: "Når opplysninger behandles skal det så vidt mulig, og dersom det er relevant, fremgå hvilken kategori personer den registrerte tilhører; for eksempel om vedkommende er *domfelt, mistenkt, fornærmet, vitne, pårørende eller melder.*"

Kripos er videre i tvil om hvilke konsekvenser ivaretagelsen denne bestemmelsen vil medføre i praksis, uavhengig av hvilke kategorier som inntas. Politiet behandler per i dag opplysninger

som reguleres av politiregisterlovgivningen i en rekke IKT-løsninger. I det store flertallet av disse løsningene vil den enkeltes rolle være angitt, mens det i enkelte løsninger enten ikke vil være relevant på grunn av registerets eller løsningens karakter, eller så foreligger det ikke systemstøtte for denne type kategorisering. Videre er kategoriseringen som i dag benyttes, heller ikke alltid i samsvar med begrepsbruken som benyttes i den foreslåtte bestemmelsen. Det fremstår ikke som klart for Kripos hvorvidt den foreslåtte bestemmelsen fordrer at det gjøres tekniske endringer for å være i samsvar med reguleringen, eller om hovedformålet tilsier at det primært er ved innsyn eller utlevering av informasjon at det er krav om at det skal kunne anmerkes hvilken "kategori" den enkelte tilhører. Dersom det siste alternativet er det gjeldende, så vil forslaget by på langt mindre utfordringer i praksis. I motsatt tilfelle vil bestemmelsen by på til dels store tekniske endringer, og implementeringen av den foreslåtte bestemmelsen vil være avhengig av at dette er endringer som kan prioriteres, eller i det hele tatt lar seg gjennomføre, i de gjeldende løsningene.

Når det gjelder kategorien "informant" er Kripos uansett av den klare oppfatning at denne kategorien må tas ut av bestemmelsen. Informasjon om at en person er informant, jf. politiregisterforskriften kapittel 57, er informasjon som av hensyn til den registrerte som den klare hovedregel ikke kan eksponeres på en slik måte som bestemmelsen legger opp til. I verste fall kan informasjon om at en person er informant være et spørsmål om liv og død, og denne informasjonen må skjermes så langt det er mulig.

Forutsatt at bestemmelsen vedtas i sin foreslåtte form, men med våre foreslåtte endringer, foreslår Kripos at dagens § 47-5 i politiregisterforskriften oppheves.

#### *Ny § 7 – særlige kategorier av personopplysninger*

Departementet foreslår delvis å innta nye kategorier av opplysninger i virkeområdet for hva som skal anses som særlige kategorier av personopplysninger, samt å bytte ut ordet nasjonal med rasemessig bakgrunn. Kripos stiller seg bak forslaget om å endre begrepet nasjonal bakgrunn, da begrepet i praksis har medført noe usikkerhet om hvorvidt nasjonalitet, og da mer presist statsborgerskap, er å anse som en særlig kategori av personopplysninger. Kripos er imidlertid tvilende til om begrepet rasemessig bakgrunn bør benyttes. Rase er et belastet uttrykk i europeisk historie og har vært misbrukt både politisk og ideologisk. Vi merker oss at direktivet benytter ordet "race", men dette kan skyldes at ordet ikke nødvendigvis har samme belastende betydning i det engelske språk. Kripos foreslår derfor at det søkes å finne et annet begrep som anses mindre belastende, men som fortsatt er dekkende for behovet.

Når det gjelder tilføyelsen av "genetiske og biometriske opplysninger med det formål entydig å identifisere en fysisk person", er det uklart for Kripos hvilke konsekvenser denne endringen vil medføre i praksis. Flere av registrene som er regulert i politiregisterforskriftens del 11 omhandler denne typen opplysninger, som DNA-registeret, fingeravtrykksregisteret og fotoregisteret, inkludert bruk av foto til ansiktsgjenkjenning for identifiseringsformål. Kripos legger til grunn at man i disse registrene vil være innenfor kriteriet for "strengt nødvendig" uten nærmere vurdering av den enkelte registrering, og at det tilsvarende må gjelde for utlevering av denne typen informasjon i de tilfeller det er nødvendig, eksempelvis ved å ivareta behovet for en sikker identifisering.

Hva som ligger i tilføyelsen av begrepet "seksuell orientering" fremstår ikke som klart. I så måte ville det være hensiktsmessig at departementet tydeliggjør ulikheten mellom dette nye begrepet og dagens "seksuelle forhold", slik at det er mulig å ivareta kravene som følger av bestemmelsen også for denne kategorien av opplysninger.

*Ny § 14 – krav om forskriftsregulering av en behandling (register)*

Slik ordlyden i politiregisterloven § 14 fremstår per i dag kan den være egnet til misforståelser. Kripos støtter således endring av bestemmelsen, slik at det fremgår tydelig at det skal utarbeides et forskriftskapittel for sentrale registre, uavhengig av oppregningen i politiregisterloven § 9 til § 13.

*Ny § 22 første ledd fjerde punktum – utlevering av opplysninger til utlandet*

Kripos støtter tilføyelsen i bestemmelsens fjerde ledd, men viser til våre innspill til nytt kapittel 70 i politiregisterforskriften som omtales senere i dette brevet.

*Ny § 48 annet ledd nr. 2 – plikt til å informere den registrerte*

Kripos er positiv til forslaget til endringen i § 48 annet ledd nr. 2, slik at bestemmelsene i politiregisterloven § 48 og § 49 nå blir samsvarende.

*Ny § 53 annet punktum – politiets handleplikt ved feil eller mangler*

Departementets forslag til tilføyelse i annet punktum om politiets plikt til å anmode mottaker av opplysninger fra politiet om retting, sletting eller sperring, fremstår som fornuftig all den tid behandlingsansvarlige allerede har en plikt til å varsle mottaker av opplysningene om eventuelle feil. Kripos ønsker likevel å gi uttrykk for det noe kompliserte i denne anmodningsplikten, i det behandlingsansvarlig har liten mulighet til å instruere mottaker av opplysninger om å foreta en slik eventuell retting, sletting eller sperring av opplysninger basert på mottakers eget rettslige grunnlag og/eller velvillighet. Kripos legger derfor til grunn at det her er plikten til å anmode som er det ønskelig å regulere, men slik at behandlingsansvarlig ikke pålegges å sikre at anmodningen følges opp av mottaker.

*Ny § 56 annet ledd*

Som det fremgår av departementets merknader har någjeldende politiregisterlov § 56 annet ledd skapt tvil om hvorvidt begrepet "pålegge" tilsier at andre enn den behandlingsansvarlige kan avgjøre spørsmål om erstatning for ikke-økonomisk tap. Kripos stiller seg bak den endringen som nå foreslås, slik at det fremgår klart at det er den behandlingsansvarlige som kan tilkjenne slik erstatning.

*Ny § 57 – rettsmidler*

Forslag til ny § 57 gir den registrerte rett til å kunne saksøke både den behandlingsansvarlige og databehandler dersom vedkommende anser at hans rettigheter i henhold til loven er blitt krenket som følge av behandlingen av opplysninger om vedkommende. Bestemmelsen søker å implementere direktivets artikkel 54, og skal gjelde uavhengig av administrative eller utenrettslige klageordninger.

Departementet skriver i høringsnotatet om artikkel 54 at "for norske forhold innebærer dette at den registrerte verken må benytte seg av klageadgangen til et overordnet organ etter politiregisterloven § 55 første ledd, eller muligheten til å be Datatilsynet om kontroll etter politiregisterloven § 59". Kripos mener at dette er en konklusjon teksten i direktivet ikke gir grunnlag for. I den engelske utgaven av artikkel 54 heter det at den registrerte skal ha rett til en "effective judicial remedy" og at denne retten skal være "without prejudice to any available administrative or non-judicial remedy". "Without prejudice to" kan ikke forstås slik at retten til effektive rettsmidler skal gjelde uavhengig av om administrative eller utenomrettslige klageordninger er benyttet. Bruken av uttrykket må forstås slik at retten til effektive rettsmidler skal gjelde uten at retten til administrative eller utenomrettslige klageordninger

dermed påvirkes<sup>1</sup>. Det vises i denne sammenhengen til den danske direktivteksten hvor artikkelens begynnelse lyder " Uden at det berører andre tilgængelige administrative eller udenretslige klageadgange.." og den svenske direktivteksten som lyder "Utan att det påverkar tillgängliga administrativa prövningsförfaranden eller prövningsförfaranden utanför domstol...".

Slik Kripos ser det, er den registrertes adgang til å gå til søksmål allerede være regulert i norsk rett gjennom forvaltningsloven § 27b. Dermed er allerede direktivets krav om "effective judicial remedy" oppfylt. I så måte virker den foreslåtte bestemmelsen både unødvendig og å gå lenger enn det direktivet legger opp til. Kripos er derfor av den oppfatning at forslaget til ny politiregisterlov § 57 ikke bør vedtas.

Kripos ønsker uavhengig av det ovenfor nevnte å gi uttrykk for at vi, som behandlingsansvarlig for det store flertallet av politiets sentrale registre, er urolig for utfallet av reguleringen. Pliktene som påhviler behandlingsansvarlige etter politiregisterloven er omfattende, og ivaretagelsen av disse er krevende særlig i de tilfeller hvor eventuelle feil eller mangler ved behandlingen i praksis ligger utenfor den behandlingsansvarliges reelle kontroll. Dette gjelder ikke bare den faktiske behandlingen av informasjonen, men også forvaltningen av de tekniske løsningene. I de tilfeller feil og mangler eventuelt oppstår i strid med behandlingsansvarliges føringer, vil dette kunne innebære økonomiske konsekvenser for Kripos som det vil være uforholdsmessig at Kripos som behandlingsansvarlig skal være ansvarlig for.

#### *Ny § 60 fjerde ledd – Datatilsynets virkemidler*

Datatilsynet gis gjennom det foreslåtte fjerde ledd i bestemmelsen, en rett til å fastsette tvangsmulkt som løper for hver dag som går etter utløpet av den fristen som er satt for oppfylling av et pålegg – og inntil pålegget er oppfylt.

Direktivets artikkel 57, som søkes implementert gjennom forslag til ny § 60 fjerde ledd, stiller krav om at medlemsstatene skal fastsette sanksjoner som skal få anvendelse ved overtredelse av bestemmelser som vedtas i henhold til direktivet, og at disse sanksjonene skal være effektive, stå i rimelig forhold til overtredelsens art og ha avskrekkende virkning. Kripos deler departementets syn på at det ikke bør reguleres sanksjoner i form av straff eller illeggelse av gebyrer for brudd på politiregisterlovgivningen. Kripos er bekymret for konsekvensene av bestemmelsen i sin nåværende utforming. Etter bestemmelsens ordlyd vil Kripos kunne ilegges tvangsmulkt for manglende ivaretagelse av pålegg, selv om oppfyllelsen av disse påleggene er klart utenfor behandlingsansvarliges kontroll. Dette vil i praksis medføre en uholdbar situasjon for en behandlingsansvarlig som er avhengig av flere aktørers ressurstilgang og muligheter for prioritering for å kunne oppfylle eventuelle pålegg fra Datatilsynet.

Et grunnleggende prinsipp for både å kunne bruke og true med "straff", er at den som rammes av straffen også må ha tilstrekkelig mulighet til å påvirke grunnlaget for straffen. Når det eksempelvis skal avgjøres om et foretak skal straffes etter straffeloven § 27, og ved utmålingen av straffen, skal det tas hensyn til en rekke momenter som er listet opp i straffeloven § 28.

For Kripos fremstår det som uforholdsmessig at alle pålegg skal omfattes av bestemmelsen; uavhengig av om det er innenfor den behandlingsansvarlige eller databehandlers kontroll, uavhengig av typen pålegg, og uavhengig av alvorlighetsgraden ved bruddet på

---

<sup>1</sup> Se Black's Law Dictionary 2nd online edition hvor "without prejudice" defineres som "without abandonment of claim, right, privilege and without implied admission of liability".

politiregisterlovgivningen. Som et minimum må det forutsettes at det er en viss terskel, eller at det foreligger visse kriterier før det kan ilegges tvangsmulkt. I en slik vurdering bør alvorlighetsgrad og personvernkonsekvenser være avgjørende momenter. I tillegg må det vektlegges hvorvidt den behandlingsansvarlige eller databehandleren selv er i stand til å oppfylle pålegget, og om manglende oppfyllelse skyldes den behandlingsansvarliges evne eller vilje.

#### *Ny § 62 annet ledd – taushetsplikt og politiattest*

Kripos støtter forslaget om at det *skal* kreves uttømmende og utvidet politiattest for personer som skal utføre tilsyn. Ved Kripos er denne ordningen allerede innført, og i så måte er dette kun en kodifisering av dagens praksis.

#### *Ny § 63 første ledd – personvernrådgiver*

Departementet foreslår å gjøre personvernrådgiverordningen obligatorisk, som følge av direktivets artikkel 32.

Ordnings med personvernrådgivere er allerede godt etablert i politiet. Kripos ser derfor ikke at det vil medføre særlige utfordringer å gjøre ordningen obligatorisk. Det fremgår imidlertid ikke av forslaget hvorvidt hvert politidistrikt og særorgan som har et behandlingsansvar etter politiregisterloven må ha en personvernrådgiver, eller om det er tilstrekkelig at det finnes personvernrådgivere i politiet. Kripos er av den oppfatning at ordningen bør gjelde så bredt som mulig i politiet, slik at det som minimum finnes dedikert personell som ivaretar oppgavene og rollen som personvernrådgiver i hvert distrikt og særorgan.

#### *Ny § 69 første ledd nr. 7 - forskrifter*

Kripos har ingen merknader til forslaget.

#### *Ny § 69 første ledd nr. 22 - forskrifter*

Kripos har ingen merknader til forslaget.

### **Foreslåtte endringer i politiregisterforskriften**

#### *Ny § 1-2 nr. 1 – definisjon av personopplysning*

Departementet foreslår å tilføye følgende setning til definisjonen av personopplysninger; "opplysninger om lokasjonsdata, online-identifikatorer og faktorer knyttet til genetisk informasjon regnes også som personopplysning."

Den foreslåtte setningen i sin nåværende ordlyd fremstår som noe forvirrende. Det antas at departementet ikke er av den oppfatning at disse opplysningene er å anse som personopplysninger med mindre de direkte eller indirekte kan knyttes til en person. Ordlyden bør derfor endres.

Kripos stiller videre spørsmål ved om tilføyelsen i det hele tatt er nødvendig, all den tid den foreslåtte bestemmelsen i lovens § 2 nr. 1 uansett også vil omfatte opplysninger om lokasjonsdata, online-identifikatorer og faktorer knyttet til genetisk informasjon, så fremt tilknytningskravet til en person er oppfylt.

Dersom departementet likevel ser behov for en utfyllende definisjon som foreslått, er Kripos av den oppfatning at det å definere innholdet i personopplysningsbegrepet både i personopplysningsloven § 2 nr. 1 og personopplysningsforskriften § 1-2 nr. 1 bidrar til ytterligere kompleksitet i regelverket. Kripos foreslår derfor at definisjonen i politiregisterloven



§ 2 nr. 1 og forskriften § 1-2 nr. 1 slås sammen til en bestemmelse som inntas i politiregisterloven, eller at det som et minimum inntas en gjensidig henvisning mellom bestemmelsene.

*Ny § 9-9 tredje og fjerde ledd – utlevering av opplysninger til utenlandske myndigheter og organisasjoner*

Kripos har ingen merknader til dette forslaget, annet enn det som følger av merknadene til politiregisterforskriften kapittel 70 under.

*Ny § 11-3 – krav ved utlevering av opplysninger*

Departementet foreslår å innta et nytt første ledd i politiregisterforskriften § 11-3, hvor det fastslås at når opplysninger "utleveres eller på annen måte gjøres tilgjengelig" skal det så vidt mulig kontrolleres om opplysningene er korrekte, tilstrekkelige og oppdaterte. Videre skal mottaker, dersom det er tvil om opplysningenes kvalitet, så vidt mulig gjøres oppmerksom på dette, herunder hva tvilen består i. Bestemmelsen tar sikte på å implementere artikkel 7 nr. 2.

Kripos stiller spørsmål ved hva som ligger i begrepet "på annen måte gjøres tilgjengelig". Etter politiregisterlovgivningen gis ansatte i politiet tilgang til opplysninger dersom det foreligger et tjenestemessig behov for tilgangen, jf. lovens § 21 og forskriften kapittel 8. I politiregisterforskriften § 9-5 jf. politiregisterforskriften del 11 er det særskilt regulert at utlevering av opplysninger til politiets forvaltningsvirksomhet og sivile gjøremål kan gis gjennom direkte søk; det vil si tilgang til ulike registre. Slik utlevering gjennom direkte søk kan også gis til personer utenfor politietaten når dette er særskilt regulert. Dersom "på annen måte gjøres tilgjengelig" innebærer at kravene som oppstilles i den foreslåtte § 11-3 første ledd også skal gjelde for personer med tilgang gjennom direkte søk, vil bestemmelsen medføre utilsiktede konsekvenser, og neppe være i tråd med intensjonen bak bestemmelsen. Kripos ser heller ikke at det i andre tilfeller vil være aktuelt å tilgjengeliggjøre informasjon som ikke vil anses som en utlevering. Vi foreslår derfor at denne delen av bestemmelsen fjernes, og at det tydeliggjøres at utlevering gjennom direkte tilgang ikke omfattes av ny § 11-3 første ledd.

*Ny § 17-5*

Kripos støtter forslaget til ny § 17-5 om muligheten til å avvise begjæring om innsyn, retting, sperring og sletting dersom den er åpenbart grunnløs eller fremsatt gjentatte ganger uten at det er foretatt nye registreringer.

Vi legger til grunn at kravet til dokumentasjon i denne forbindelse kan ivaretas gjennom en utskrift, kopi eller lignende, jf. eksempelvis politiregisterforskriften § 53-8. Videre legges det til grunn at denne dokumentasjonen ikke skal kunne gjøres til gjenstand for nye innsynsbegjæringer.

*Ny § 17-6*

Kripos viser til våre merknader til den foreslåtte § 57 i politiregisterloven, herunder de konsekvenser dette vil kunne medføre. Forutsatt at det gjøres tilstrekkelige endringer i denne bestemmelsen, har Kripos ingen øvrige merknader til den foreslåtte § 17-6 første og annet ledd.

Når det gjelder forslaget tredje ledd, vises det til våre merknader til ny § 53 i politiregisterloven. Kripos legger til grunn, ut fra bestemmelsens ordlyd, at tilsvarende krav til anmodning om retting, sletting eller sperring ikke gjør seg gjeldende for mottak av informasjon fra offentlig myndighet. Videre legges det til grunn at underretningsplikten kun

gjør seg gjeldende der slik underretning ikke vil være i strid med taushetsplikten i politiregisterloven § 23.

*Ny § 18- 1 annet ledd første punktum*

Kripos har ingen merknader til dette forslaget.

*Ny § 39-2 annet ledd*

Kripos har ingen merknader til tilføyelsen i § 39-2 annet ledd nr. 4, annet enn de som fremgår av våre merknader til den foreslåtte § 63 første ledd.

Når det gjelder forslaget til § 39-2 annet ledd nr. 6, er Kripos av den oppfatning at begrepet "kategorier av overføringer av opplysninger" er alt for vagt til at det er mulig å fullt ut ta stilling til betydningen av denne bestemmelsen. Kripos merker seg at departementet på side 19 i høringsbrevet gir uttrykk for samme oppfatning, og at dette vil bli diskutert nærmere i Brussel i forbindelse med gjennomføring av direktivet. Dersom begrepet "kategorier..." er å forstå som overføring til hvilket formål, er dette langt enklere å ivareta i praksis enn dersom begrepet skal forstås som overføring av bestemte typer personopplysninger. Kripos avventer tilbakemelding fra departementet på dette punktet, og anmoder om anledning til å uttale seg når det er nærmere konkretisert hvordan bestemmelsen er ment å forstås.

*Ny § 39-5 annet og tredje ledd*

Kripos stiller spørsmålsteget ved hvorvidt forslaget til § 39-5 annet ledd, hvor databehandler pålegges en plikt til å ha oversikt over hvilke opplysninger databehandler behandler på vegne av behandlingsansvarlig, er fornuftig plassert. Etter vår oppfatning bør det være behandlingsansvarliges ansvar å pålegge databehandler å ha en slik oversikt, noe som eventuelt kan reguleres i politiregisterloven § 18, og da slik at også behandlingsansvarlig kan føre nærmere kontroll med databehandlerens ivaretagelse av sine plikter.

Når det gjelder forslaget til § 39-5 annet ledd nr. 3, så fremgår dette allerede av politiregisterloven § 18 annet ledd. En gjentakelse av bestemmelsen i forskriften fremstår som uheldig, og gjør regelverket unødig voluminøst.

Kripos har ingen merknader til forslagets tredje ledd.

*Ny § 39-3 nr. 10 og 11*

Kripos støtter den foreslåtte endringen av denne bestemmelsen.

*Ny § 40-5*

Departementet foreslår spesifikt å regulere avviksbehandlingen ved informasjonssikkerhetsbrudd, som følge av implementering av direktivets artikkel 31. Kravene som stilles til behandlingsansvarlig i forslagets fjerde til syvende ledd er av relativt omfattende karakter.

Av forslagets fjerde ledd fremgår det at den behandlingsansvarlige ved informasjonssikkerhetsbrudd skal gi melding til Datatilsynet snarest mulig og senest innen 72 timer etter at behandlingsansvarlige ble kjent med informasjonssikkerhetsbruddet, med mindre det er usannsynlig at bruddet innebærer en risiko for den registrertes rettigheter og friheter. Det fremstår som uklart for Kripos hva som ligger i begrepet "usannsynlig" i denne sammenheng. Dette bør defineres nærmere dersom forslaget til ordlyd opprettholdes.

Videre er Kripos av den oppfatning at kravene til hva en melding skal inneholde av informasjon er av en så omfattende karakter, at unntaket i sjette ledd tilnærmet alltid vil gjøre seg gjeldende.

I bestemmelsens syvende ledd reguleres behandlingsansvarliges plikt til å informere den registrerte uten ugrunnet opphold, dersom informasjonssikkerhetsbruddet kan medføre stor risiko for den registrertes rettigheter og friheter. Videre angis flere unntak fra varslingsplikten, blant annet hvor det av hensyn til kriminalitetsbekjempelse ikke kan informeres. Kripos ser at det er grunner som taler for en slik informasjonsplikt, men vil understreke at en slik bestemmelse vil være vanskelig å overholde i noen tilfeller. Det er eksempelvis noe uklart hvor langt informasjonsplikten strekker seg i praksis, altså om det er tilstrekkelig å sende et brev til den registrertes folkeregistrerte adresse, dersom det foreligger en slik adresse, eller om den behandlingsansvarlige har en plikt til å påse at informasjonen er kommet den registrerte i hende. Videre er det uklart hvilken informasjon den registrerte har krav på i en slik sammenheng, jf. taushetsplikten i politiregisterloven § 23. Kripos anser derfor at siste setning i forslaget syvende ledd vil være den eneste praktiske løsningen for å kunne ivareta plikten til å informere, altså ved offentlige meddelelser innenfor rammen av taushetspliktsbestemmelsen.

#### *Ny § 42-4*

Kripos viser til våre merknader til de foreslåtte bestemmelsene i § 57 i politiregisterloven og § 17-6 i politiregisterforskriften. Tilsvarende merknader gjør seg gjeldende for Datatilsynets underrettningsplikt om den registrertes rettigheter etter politiregisterloven § 57 annet ledd.

#### *Ny § 43-1*

Kripos har ingen merknader til de foreslåtte endringene i bestemmelsen.

#### *Ny § 44-12 annet ledd*

Departementet foreslår å endre § 44-12 annet ledd slik at det tydeligere fremgår at tidsfristen for sperring av opplysninger i reaksjonsregisteret begynner å løpe fra siste ilagte reaksjon.

Kripos legger til grunn at forslaget er resultat av et ønske om å tydeliggjøre når sperring skal skje, uten at endringen som sådan medfører endringer i dagens praksis.

#### *Ny § 47-9 annet ledd første punktum*

Kripos har ingen merknader til dette forslaget.

#### *Nytt kapittel 70 – direktiv 2016/680 kapittel V*

Forslag til nytt kapittel 70 i politiregisterforskriften skal regulere utlevering av personopplysninger til tredjeland eller internasjonale organisasjoner. For Kripos fremstår kapitlet som både lite oversiktlig og lite konsistent, noe som gjør det vanskelig å anvende bestemmelsene i praksis.

Eksempelvis er Kripos i tvil om hva som ligger i definisjonen av internasjonal organisasjon i forslaget § 70-2 nr. 3. Definisjonen her er såpass vid at det er tvil om hvilken type/typer organisasjoner det her er tale om. Videre er angivelsen i § 70-6 første ledd nr. 1 til nr. 5 egnet til å skape tvil om det her er tale om kumulative krav for utlevering, eller om bestemmelsen angir flere rettslige grunnlag for utlevering. Kripos er også i tvil om hvordan § 70-6 nr. 3 skal forstås, altså kravet til samtykke fra medlemsland informasjonen er hentet fra. Kripos er videre også i tvil om hvordan forholdet til eksisterende avtaler er tenkt ivaretatt, selv om dette

er tatt inn i forslaget § 70-4 første ledd, men da med en henvisning til kravet til samtykke i forslaget § 70-3 første ledd nr. 3.

Kripos anmoder om at forslaget til nytt kapittel 70 gjennomgås på nytt. Vi stiller oss gjerne til disposisjon for å bidra til en gjensidig forståelse av hvordan utlevering av personopplysninger til tredjeland og internasjonale organisasjoner foregår i dag, og hvordan vi mener at dette bør reguleres fremover.

Avslutningsvis ønsker Kripos å understreke at det er behov for en mer omfattende og helhetlig gjennomgang av politiregisterlovgivningen. Denne lovgivningen blir stadig mer voluminøs og brukervennligheten lider under en stadig tilføyelse av bestemmelser uten at helheten som sådan evalueres. De nødvendige endringene som er foreslått i denne runden, som følge av implementering av nytt direktiv, bidrar etter vår oppfatning til et stadig økende behov for en slik evaluering.

Med hilsen



**Vigeik Antun**  
ass. Sjef Kripos

Saksbehandler:  
Christine Ask Ottesen  
seniorrådgiver/personvernrådgiver  
Telefon: +47 23208227

Kopi: Det nasjonale statsadvokatembetet



**Politidirektoratet**  
Postboks 8051 Dep  
0031 OSLO

**OSLO POLICE DISTRICT**

Deres referanse:  
201604312

Vår referanse:  
201609246-2 008

Sted, Dato  
Oslo, 08.12.2016

## **HØRING - ENDRINGER I POLITIREGISTERLOVEN OG POLITIREGISTERFORSKRIFTEN**

Viser til brev av 10. november 2016 med oversendelse av høring på endringer i politiregisterloven og politiregisterforskriften som følge av implementering av nytt direktiv 2016/680.

Det bes særlig om innspill på punkter knyttet til kategorisering av registrerte personer, nye saksbehandlingsregler, varsling til den registrerte om informasjonssikkerhetsbrudd, utlevering av opplysninger til tredjeland, obligatorisk personvernrådgiorder, nye rettsmidler ved lovbrudd og Datatilsynets virkemidler.

### **Kategorisering av registrerte personer**

Det foreslås å endre politiregisterloven § 6 tredje ledd slik at kravet til kategorisering av ulike registrerte også gjelder for behandling av opplysninger i den enkelte straffesak, jf. direktivet artikkel 6.

Det er ulike grunner til at personer er registrert i politiets registre og det er viktig at deres befattning med straffesaken fremgår tydelig, slik at det ikke får uheldige konsekvenser at man er registrert i politiets registre i forbindelse med en straffesak. Dette er også viktig for i sikre opplysningskvaliteten i registrene og at de kan brukes på en effektiv og hensiktsmessig måte.

Det fremgår av politiets straffesaksverktøy Basis Løsninger (BL) og Straffesaksregisteret hvilken rolle den registrerte har i saken for eksempel om vedkommende er mistenkt, siktet, domfelt, fornærmet, vitne mv. Dette vil i all hovedsak ivareta kravet til kategorisering av registrerte ved behandling av opplysninger i straffesak.

Imidlertid er det slik at dersom en person får dom på frifinnelse vil vedkommende være registrert med rollen «domfelt» eller i noen tilfeller «siktet» knyttet til et lovbrudd selv om vedkommende er frifunnet. For å ivareta direktivets krav til kategorisering vil det være behov for endringer i noen av systemene i form av opprettelse av flere roller/kategorier, for eksempel rollen «frifunnet».

### **Oslo politidistrikt**

91 Strategisk Stab  
Post: Postboks 8101 Dep, 0032 OSLO  
Besøk: Grønlandsleiret 44, 0190 OSLO

Tlf: 22 66 90 50  
Faks: 22 66 87 01  
E-post:

Org. nr.: 961398142  
Giro: 7694.05.08319  
www.politi.no

I forslaget til ny politiregisterlov § 6 tredje ledd gis det eksempler på kategorier blant annet om den registrerte er «informant». Oslo politidistrikt kan ikke se at kategorien «informant» er nevnt i direktivet artikkel 6 og det vil være svært uheldig dersom denne kategorien benyttes i politiets registre. Begrepet kan skape misforståelser da det stilles strenge krav til behandling av opplysninger om informanter i politiet. Forslaget til ny politiregisterlov § 6 tredje ledd bør endres slik at eksempelet tas bort og at det i stedet brukes «melder» eller lignende.

Utover dette er Oslo politidistrikt enig i at forslaget ikke vil medføre vesentlige endringer i praksis.

### **Nye saksbehandlingsregler**

Det foreslås en ny bestemmelse i politiregisterforskriften § 17-5 om avvisning av begjæringer som er åpenbart grunnløse eller fremsatt gjentatte ganger uten at det er foretatt nye registreringer.

Det er ikke uvanlig at det fremsettes begjæringer gjentatt ganger uten at det er foretatt nye registreringer og hvor henvendelsen er besvart flere ganger tidligere med samme svar.

Oslo politidistrikt støtter forslaget om å regulere at slike begjæringer på visse vilkår kan avvises.

### **Varsling til den registrerte om informasjonssikkerhetsbrudd**

Det foreslås å endre politiregisterforskriften § 40-5 slik at det inntas en plikt til å informere den registrerte om informasjonssikkerhetsbrudd.

Oslo politidistrikt anser terskelen for å informere den registrerte som relativt høy og det er oppstilt en rekke unntak som ofte vil være aktuelle i praksis.

Det blir viktig med kjennskap til og rutiner for hvilke hendelser som utløser en varslingsplikt til den registrerte, samt hva varselet skal inneholde

I forslaget til ny politiregisterforskrift § 40-5 er det ikke tatt med noe om hva varselet til den registrerte skal inneholde, kun hva meldingen til Datatilsynet skal inneholde.

Artikkel 31 nr. 2 regulerer hva informasjonsplikten minst skal inneholde og dette bør også tas inn i politiregisterforskriften § 40-5, slik at det ikke er uklart hva politiet skal informere den registrerte om.

Med hilsen

**Sveinung Sponheim**  
*visepolitimester*

*Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.*

Saksbehandler:  
Monica Fornes  
*seniorrådgiver*  
Telefon: 22668270



**Politidirektoratet**  
Postboks 8051 Dep  
0031 OSLO

**ØSTFOLD POLICE DISTRICT**

Deres referanse:  
201604312

Vår referanse:  
201605859-3 008

Sted, Dato  
Råde, 29.11.2016

### **Høring- endringer i politiregisterloven og politiregisterforskriften – implementering av direktiv ( EU) 2016/680 27.april 2016**

Det vises til Justisdepartementets høringsbrev av 1.11.2016, og Politidirektoratets oversendelse til politidistriktene.

Politiet i Øst har gjennomgått forslaget og vi er i det vesentlige enige i det som fremgår og de endringer som er foreslått i politiregisterlov med forskrift på grunnlag av implementering av EU's nye direktiv. Vi har imidlertid noen kommentarer til enkelte av departementets vurderinger

#### **Begrepsdefinisjoner:**

Vi har merket oss at det i direktivet gis definisjoner av flere begrep som er sentrale og som benyttes i direktivet. Det er også innført nye definisjoner i forhold til den tidligere rammebeslutning. Dette er bl.a begrepene: profilering, pseudonymisering, informasjonssikkerhetsbrudd, genetisk data, biometrisk data, helsedata, tilsynsmyndighet og internasjonal organisasjon. Ifølge departementet anser de at det ikke er behov for å innta definisjoner av disse begreper i politiregisterlov med forskrift. Unntak er gjort for begrepet informasjonssikkerhetsbrudd da dette er et begrep som kan utløse rettigheter for den registrerte og plikter for den behandlingsansvarlige. Etter vår oppfatning er det viktig at sentrale begreper av betydning for politi og påtalemyndighetens arbeid er forståelig og lett tilgjengelig i de tilfelle man trenger å skaffe seg informasjon om begrepenes eksakte betydning. Vår oppfatning er at dette gjøres best ved at det i lovens kap 1. og/eller forskriftens del 1 inntas en definisjon av begrepenes. De vil da være lett tilgjengelig for bruker og en styrke for informasjonssikkerhetsarbeidet. At begrepen er definert i direktivet (forordningen art 4), og at de skal forstås på samme måte i forhold til politiregisterloven er, slik vi vurderer det, ikke tilstrekkelig. De bør gjøres lettere tilgjengelig i det daglige arbeidet. Det samme gjelder også for begreper som "lokasjonsdata, online-identifikatorer og faktorer knyttet til genetisk data". Når det i politiregisterforskriften § 1-2 nr.1 er tatt inn endringer/presisering om at opplysninger som dette også er å regne som personopplysninger og faller inn under og lov og forskrift, ville det være hensiktsmessig å gi en definisjon av begrepenes.

#### **Østfold politidistrikt**

Felles forvaltningsenhet  
Post: Postboks 73, 1701 Sarpsborg  
Besøk: Mosseveien 60, Råde

Tlf: 69 02 70 00  
Faks: 69 29 58 99  
E-post: post.ostfold@politiet.no

Org. nr.: 983 996 078  
Giro: 7694.05.11581  
www.politi.no



### **Artikkel 6 - kategorisering av registrerte personer:**

Som nevnt i høringsnotatet er det viktig, både ut fra et personvernsperspektiv og for politiets arbeid at det fremgår hvilken rolle den registrerte har – om vedkommende er mistenkt, siktet, domfelt, fornærmet, vitne mv, og at dette kravet gjelder uavhengig av om opplysningene registreres/behandles i eller utenfor straffesak. At dette implementeres i politiregisterlov med forskrift vil bidra til å sikre at dette kravet i Eu`s direktiv art. 6 etterleves.

### **Artikkel 7 nr. 1- sondering mellom faktaopplysninger og vurderinger:**

På samme grunnlag som nevnt ovenfor i kommentaren til artikkel 6 er det viktig at det fremgår av de registrerte opplysningene om de baseres på/har grunnlag i fakta eller vurderinger. Når det gjelder straffesaker så vil disse følge sitt spor iht straffeprosessloven hvor formålet er å klarlegge faktum i saken/hva som har funnet sted, og regelen vil ikke ha noen innvirkning her, unntatt i de tilfelle det lages rapport i til bruk i saken på grunnlag av tips/kilde/informantopplysninger ol. Når det gjelder registrering i politiets etterretningsregister "Indicia" så foreligger det også i dag krav til å registrere kildens pålitelighet og opplysningens holdbarhet.

### **Politiregisterloven § 7 – særlige kategorier av personopplysninger**

Vi har ingen særskilte merknader til direktivets artikkel 10 og de endringer dette genererer i politiregisterloven § 7.

### **Endring i politiregisterforskriften § 17-5 – avvisning av begjæring om innsyn, retting, sperring og sletting:**

At det innføres saksbehandlingsregler som gir hjemmel for å avvise gjentatte og ubegrunnede begjæringer om innsyn, retting mv. støttes av politidistriktet. Vi har erfart at enkelte personer gjentatte ganger retter de samme begjæringer om innsyn i registre, henvendelser om retting mv, selv om tidligere begjæring om det samme er behandlet på foreskrevet måte, og de har fått et svar. At man nå kan avise denne type begjæringer ved å vise til tidligere behandlet sak, dersom nye registreringer ikke er foretatt, vil være arbeidsbesparende.

### **Retting, sperring og sletting – artikkel 16 nr. 6:**

Vi har merket oss at i de tilfelle politiet som behandlingsansvarlig, slik vi forstår dette i høringsnotatet, plikter å informere den vi har utgitt opplysninger til dersom de opplysningene vi har utgitt i ettertid rettes, sperras eller slettes. Videre må vi pålegge mottaker om også å rette, slette eller sperre opplysningene. Det bemerkes at for politiet er det i enkelte situasjoner nødvendig at utlevering av opplysninger skjer muntlig, for eksempel fra Operasjonssentralen i visse hastesaker, for eksempel til andre offentlig organer som toll. Dette har vi hjemmel til, jfr for eksempel Kripas instruks for Strassak pkt. 9.3 og 9.4. Krav til skriftlighet kan i visse tilfelle da fravikes. Notoriteten skal sikres ved at politiet i ettertid nedtegner informasjon i forbindelse med utgivelsen i samsvar med kravene i politiregisterforskriften § 11-4. Dersom ikke utleveringen kan føres i det aktuelle registre skal utleveringen føres i Docu live, og det skal være gjenfinnbar. I anledning dette bemerkes at det er et relativt tungvint "system" for politiet at utleveringer fra for eksempel et register ikke kan loggføres direkte i registeret pr. i dag, og at dette da må føres i PO logg eller i DI. Å gjenfinne og å ha oversikt over hvilke utleveringer som har funnet sted for en tid tilbake kan da være en noe tidkrevende oppgave, også å koble dette sammen med de tilfelle hvor opplysninger på et senere tidspunkt rettes, sperras eller slettes. Et slikt system gjør det noe krevende å ha full oversikt og kontroll på de behandlinger av personopplysninger som finner sted, og fra politiets ståsted kunne det være ønskelig med et mer effektivt og brukervennlig system for dette. Dette som en kommentar til

departementets oppfordring om å kommentere regelverkets påvirkning på politiets daglige arbeid.

Vi har ingen ytterligere kommentarer til direktivet og de endringer de medfører.

Med hilsen

Jon Steven Hasseldal  
politimester

Saksbehandler:  
Hilde Arnesen  
*politiadvokat*  
Telefon: 69295873



Justis- og beredskapsdepartementet  
Postboks 8005 Dep  
0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:  
16/6645-NNO

Vår referanse:  
201604312-9 008

Sted, Dato  
Oslo, 15.12.2016

## **POLITIDIREKTORATETS HØRINGSUTTALELSE TIL ENDRINGER I POLITIREGISTERLOVEN OG POLITIREGISTERFORSKRIFTEN SOM FØLGE AV IMPLEMENTERINGEN AV EU-DIREKTIV 2016/680**

### **1. Innledning**

Politidirektoratet (POD) viser til Justis- og beredskapsdepartementets brev 01.11.2016 med høring om endringer i ovennevnte lov.

Politidirektoratet har forelagt saken for samtlige politidistrikt og særorgan. Vi har mottatt uttalelser fra Øst, Innlandet og Oslo politidistrikter i tillegg til Kripas, se vedlegg. Vi har i tillegg mottatt kommentarer fra Sør-Øst politidistrikt som er innarbeidet i direktoratets høringssvar.

I det følgende vil direktoratet først knytte noen generelle kommentarer til høringen, og deretter kommentere enkelte bestemmelser i direktivet som ikke har foranlediget noen endringsforslag fra departementets side. Videre vil direktoratet kommentere de enkelte lovendringene og forskriftsendringene fortløpende. Avslutningsvis vil vi knytte noen kommentarer til de økonomiske og administrative konsekvensene av forslaget.

*Samlet høringsuttalelse for både lov- og forskriftsendringene unntatt forslagene til forskriften kapittel 70*

Departementet har gitt høringsfrist til 15. desember for lovendringene og 1. februar for forskriftsendringene, men ettersom disse bestemmelsene henger tett sammen, finner POD det hensiktsmessig å gi en samlet uttalelse for både lov- og forskriftsendringene. Som det fremgår av redegjørelsen nedenfor mener direktoratet også at noen av bestemmelsene bør flyttes fra forskriften til loven. Det vises f.eks. til gjeldende § 1-2 med foreslåtte endringer, og den foreslåtte § 39-2 annet og tredje ledd som direktoratet mener bør flyttes til lovens § 18.

For endringene foreslått i forskriftens kap 70 om utlevering av personopplysninger til tredjeland eller internasjonale organisasjoner vil direktoratet komme tilbake til dette i separat brev innen fristen 1. februar 2017.

### *Uavklart innhold i noen av direktivets bestemmelser*

Departementet skriver i sitt høringsnotat at det nærmere innholdet i enkelte av punktene i direktivet fortsatt ikke er avklart, men at departementet deltar i diskusjonene rundt disse tolkningsspørsmålene i Brussel. Direktoratet forutsetter at vi får anledning til å uttale oss om om disse bestemmelsene når innholdet er nærmere avklart.

### *Behov for helhetlig evaluering av politiregisterloven med forskrift*

Etter direktoratets vurdering er det et behov for en mer helhetlig evaluering av politiregisterloven med forskrift uavhengig av nye EU-krav på dette feltet. De praktiske erfaringene med anvendelsen av loven og forskriften etter ikrafttredelsen har avdekket behov for klargjøring og forenkling på en rekke punkter for å gjøre regelverket mer brukervennlig. Også den tekniske utviklingen og det stadig større innslaget av tverrfaglig samarbeid med andre etater, medfører behov for å vurdere revisjon av regelverket. POD støtter derfor Kripos avsluttende kommentarer knyttet til dette, jf. deres høringsuttalelse s 10.

## **2. Direktivbestemmelser hvor det ikke er vurdert behov for lov- eller forskriftsendring**

### *Artikkel 1 – gjeldende lov § 2 nr. 13 – ordenstjeneste*

Etter direktoratets erfaring har det i praksis vært uklarheter om begrepet "politimeslige formål" og særlig knyttet til "ordenstjeneste". Dersom departementet nå legger til grunn at "ordenstjeneste" er tilsvarende politilovens definisjoner, hadde det etter direktoratets vurdering vært klargjørende med en uttrykkelig henvisning til aktuelle bestemmelser der. Dette må i det minste tydeliggjøres i forarbeidene til lovendringene.

### *Artikkel 15 nr. 2 – adgang til, ved lov, å unnta kategorier av opplysninger fra innsyn*

Departementet skriver på s 15 i høringsnotatet at det foreløpig er uklart om bestemmelsen gir hjemmel for å unnta et helt register fra innsyn, og opplyser at dette temaet vil bli gjenstand for diskusjon på avklaringsmøter i EU. Som departementet skriver blir nærmest samtlige innsynsbegjæringer i kriminaletterretningsregisteret (indicia) avslått, og etter direktoratets vurdering vil det være hensiktsmessig å unnta hele registeret for innsyn. Dersom det viser seg at direktivet tillater en slik bestemmelse, foreslår POD at forskriften § 47-11 blir endret i tråd med dette synspunktet. Dette vil bidra til å gjøre forskriften tydeligere for den registrerte, og redusere saksbehandlingen hos behandlingsansvarlig, all den tid det i praksis ikke vil bli gitt innsyn i disse opplysningene.

## **3. Politidirektoratets kommentarer til forslagene til endringer i politiregisterloven**

### *Forslaget til § 2 nr. 14 – Definisjon av informasjonssikkerhetsbrudd*

Departementet har foreslått at "informasjonssikkerhetsbrudd" skal defineres som "sikkerhetsbrudd som medfører utilsiktet eller ulovlig ødeleggelse, tap, endring, uautorisert deling av eller tilgang til personopplysninger som er overført, lagret eller behandlet på andre måter". Kripos påpeker i sin uttalelse at definisjonen med fordel kan gjøres enda tydeligere, slik at det fremgår klart at det er brudd på grunnkravene til behandling av informasjon som utgjør et informasjonssikkerhetsbrudd (konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet), og ikke andre typer sikkerhetsbrudd. Direktoratet viser til Kripos ' vurderinger i sin uttalelse på s 2 som støttes fullt ut.

For øvrig mener direktoratet at bestemmelsens ordlyd er noe omstendelig, og foreslår å erstatte "som er overført, lagret eller behandlet på andre måter" med "omfattet av denne loven".

#### *Forslaget til § 6 tredje ledd - krav om kategorisering av registrerte personer*

Departementet foreslår å tilføye et nytt tredje ledd i lovens § 6, hvor hensikten er å implementere direktivets artikkel 6 om kategorisering av registrerte personer. Det fremgår av høringsnotatet at hovedhensikten med bestemmelsen er å skille mellom antatt gjerningsperson eller om den registrerte har annen rolle i saken. Dersom dette er tilfellet vil direktoratet foreslå at dette tydeliggjøres i bestemmelsens ordlyd, og at oppregningen av de ulike rollene følgelig reduseres. For øvrig slutter vi oss til Kripos' vurdering på dette punktet, jf. deres uttalelse s. 2 flg, og ber departementet særlig merke seg det problematiske knyttet til merking av Informanter. Dette er også påpekt fra Oslo politidistrikt.

Dersom bestemmelsen likevel skal utformes med det foreslåtte detaljnivået, vil direktoratet påpeke at oppregningen ikke synes å være treffende for kategoriene i dagens systemer. Det vises til at bl.a. "melder" og "saknet" ikke er tatt med. Videre mener direktoratet at "mistenkt for å ha begått eller kommer til å begå et lovbrudd" bør endres til "mistenkt for å ha begått eller komme til å begå et lovbrudd".

Slik direktoratet leser direktivteksten er det uklart om kravet om kategorisering/merking av de registrerte personene medfører at kategoriseringen må være bygget inn i de tekniske løsningene, eller om det er tilstrekkelig at man ved innsyn eller utlevering av opplysninger skal kunne vise til hvilken kategori registrerte personer tilhører. Det vises til Kripos redegjørelse for problemstillingen i sin uttalelse s 2 følgende. Direktoratet ber på denne bakgrunn om at departementet i forarbeidene til lovendringen tydeliggjør på hvilket stadium kravet om kategorisering gjør seg gjeldende.

Direktoratet må derfor komme tilbake med en vurdering av de administrative og økonomiske konsekvensene av bestemmelsen når omfanget av kravet er klargjort. Dersom direktivet forutsetter at kategoriseringen skal bygges inn i de tekniske løsningene, må det for eksempel påregnes tekniske endringer i bl.a. saksbehandlingsløsningen for straffesaker (BL) for de tilfellene der kategorien endres underveis i saksgangen. Eksempelvis står man i dagens løsning registrert som "domfelt" også ved frifinnende dommer. At dommen var frifinnende (og ikke fellende) fremgår kun av henleggelseskode (089). Det vises til Oslo pds høringsuttalelse for nærmere redegjørelse. Tilsvarende må det også vurderes om det er behov for endringer i personkategoriseringen i henlagte saker. I dagens BL-løsning blir f.eks. mistenkte/siktede stående registrert som dette også når saken blir henlagt fordi anmeldtes forhold ikke er straffbart (050). Ettersom STRASAK henter sine opplysninger fra BL vil kategoriseringen overføres dit.

Avhengig av hvilket krav som stilles til hvor tydelig kategoriseringen skal være må det vurderes om det også må gjøres tekniske endringer i de andre registrene. Det vises til at det i f.eks. etterlysningsregisteret registreres et vidt spekter av kategorier av personer (vitner, mistenkte, domfelte, etc), og den tekniske løsningen pr i dag kategoriserer etter etterlysningsgrunn.

Direktoratet støtter departementets forslag om å oppheve § 47-6 (1). For ordens skyld gjøres det oppmerksom på at det er en skrivefeil i paragrafhenvisingen i Kripos uttalelse på 3. Riktig henvising er § 47-6 (1).

*Forslaget til § 7 – behandling av særlige kategorier av personopplysninger*

Departementet foreslår enkelte endringer og tilføyelser i definisjonen av hvilke opplysninger som skal anses som særlige kategorier av personopplysninger. Direktoratet viser her til Kripos' høringsuttalelse som støttes i sin helhet. Blant annet er det foreslått å erstatte "nasjonal eller etnisk bakgrunn" med "rasemessig eller etnisk bakgrunn". Etter direktoratets vurdering vil det være tilstrekkelig å fjerne "nasjonal eller" slik at ordlyden blir "behandling av personopplysninger om etnisk bakgrunn ...". Begrepet "rase" er gammeldags og lite praktisk i dagens språkbruk, i tillegg til de negative assosiasjonene knyttet til begrepet. Etter direktoratets vurdering vil "etnisk bakgrunn" være dekkende for de tilsiktede opplysningene.

Etter direktoratets vurdering omfatter begrepet "seksuelle forhold" også "seksuell orientering", og vi kan derfor ikke se at det er behov for endring i ordlyden her. Da man i gjeldende politiregisterlov valgte begrepet "seksuelle forhold" gikk man ett skritt lengre enn rammebeslutningens "seksualliv".

*Forslaget til § 14 – krav til forskriftsregulering ved etablering av sentrale registre, uavhengig av oppregningen i loven § 9-13*

Direktoratet støtter denne klargjøringen av bestemmelsen.

*Forslaget til § 22 – utlevering av opplysninger til tredjeland og internasjonale organisasjoner*

Direktoratet støtter endringene i lovbestemmelsen. Direktoratet vil kommentere forskriftsendringene i kapittel 70 i et separat brev.

*Forslaget til § 48 nr. 2 – unntak fra informasjonsplikten*

Direktoratet støtter denne harmoniseringen av unntakene i informasjonsplikten og innsynsretten.

*Forslaget til § 53 – politiets handleplikt ved feil eller mangler*

Forslaget innebærer at politiet – i de tilfellene hvor det er utlevert opplysninger som i ettertid viser seg å være uriktige – skal anmode mottakeren om å rette, slette eller sperre dem. Direktoratet støtter Kripos' vurdering av at det her må være plikten til å anmode som er sentralt, siden behandlingsansvarlig vil ha liten mulighet til å instruere mottaker av opplysninger, jf. deres uttalelse s 4. Vi anmoder om at departementet fremsetter synspunktene på kommende møter i Brussel.

*Forslaget til § 56 annet ledd – erstatning for ikke-økonomisk tap kan tilkjennes av den behandlingsansvarlige*

Forslaget innebærer kun en klargjøring av gjeldende rett, som direktoratet støtter. Det vises til Kripos' vurdering på s 4.

*Forslaget til § 57 – den registrertes rett til å kunne saksøke behandlingsansvarlig/databehandler*

Departementets forslag innebærer at den registrerte får adgang til å gå til sak på ethvert tidspunkt, og uavhengig av om de forvaltningsmessige klageadgangene er utprøvd. Direktoratet støtter Kripos sin vurdering om at den foreslåtte § 57 går lengre enn det som

følger av direktivet, jf. deres uttalelse s 4 flg. Direktoratet kan ikke se at det foreligger forhold i politiregisterloven/personvernområdet som tilsier at man bør utvide søksmålsadgangen sammenlignet med det som gjelder for øvrig offentlig forvaltning.

*Forslaget til § 60 fjerde ledd – Datatilsynets mulighet til å ilegge tvangsmulkt*

Etter direktoratets vurdering reiser denne bestemmelsen to problemstillinger. For det første bør det klargjøres hvilken størrelsesorden mulkten skal ha, og gis nærmere retningslinjer for når en tvangsmulkt kan ilegges, altså hvilken alvorlighetsgrad bruddet må ha for at det kan ilegges mulkt.

For det andre vil det, som beskrevet i Kripos uttalelse s 5, være et spørsmål om hvem som skal få mulkten. I utgangspunktet vil den behandlingsansvarlige være ansvarlig for bruddet, men dersom mulkten skal få tilsiktet effekt, bør det økonomiske ansvaret plasseres hos den som i praksis har ansvar for å lukke avviket. Dette kommer særlig på spissen for de sentrale politiregistrene, hvor eks. Kripos er behandlingsansvarlig og avviket knytter seg direkte til behandlingen i et politidistrikt. Direktoratet foreslår derfor at det gis anledning til å søke regress hos den virksomhet som i praksis har hatt/har mulighet til å påvirke/rette opp den uriktige behandlingen.

*Forslaget til § 62 annet ledd – taushetsplikt og politiattest for personer som skal føre tilsyn*  
Direktoratet støtter forslaget.

*Forslaget til § 63 første ledd – obligatorisk personvernrådsgiverordning*

Etter direktoratets vurdering bør ordlyden i bestemmelsen være klarere med hensyn til omfanget av personvernrådsgiverordningen. Det er allerede etablert en personvernrådsgiverordning i politiet generelt, og det er per i dag personvernrådsgivere i 6 av 12 distrikter, i tillegg til Kripos. Det ble i St.prp. nr. 37 (2008–2009) tildelt 10 stillinger til personvernrådsgivere i politiet. Gjennom nærpolitireformen er det videre besluttet at funksjonen skal etableres også i øvrige distrikter.

Etter direktoratets vurdering bør det fremgå av ordlyden at alle virksomheter i politi- og lensmannsetaten som behandler personopplysninger etter politiregisterloven skal ha en slik funksjon. Dette synes også å harmonere godt med personvernforordningens artikkel 37 nr. 1 hvor det stilles krav om personvernombud bl.a. i alle offentlige virksomheter og virksomheter som behandler sensitive personopplysninger i stort omfang.

Direktoratet viser for øvrig til merknadene fra Kripos' og Innlandet politidistrikt på dette punktet. Departementet bes merke seg Innlandets beskrivelse av utfordringene knyttet til å etablere en slik funksjon, jf. uttalelsens s 2 flg. Det er direktoratets oppfatning at tydelig lovhjemmel og tydelige forarbeider på dette punktet vil bidra til å klargjøre omfanget og betydningen av personvernrådsgiverordningen.

Direktoratet har for øvrig ingen merknader til endringene i forskriftens § 43-1.

#### **4. Politidirektoratets kommentarer til endringsforslagene i politiregisterforskriften**

*Forslaget til § 1-2 nr. 1 – definisjon av personopplysning*

Etter direktoratets vurdering er den foreslåtte ordlyden egnet til å misforstås, og vi foreslår derfor at andre setning i bestemmelsen formuleres på denne måten:

Opplysninger om lokasjonsdata, online-identifikatorer og faktorer knyttet til genetisk informasjon regnes også som personopplysninger når de kan knyttes til en person.

I enkelte av innspillene POD har mottatt fra underliggende organer foreslås det at begrepene lokasjonsdata, online-identifikatorer etc skal defineres i politiregisterloven. Dette antas å være mer brukervennlig ettersom man ikke kan forvente at brukerne skal sette seg inn i direktivteksten. POD er enig i vurderingen av at brukerne neppe vil gå til direktivet for å søke veiledning, men finner det likevel ikke hensiktsmessig å lovfeste definisjoner av nevnte begreper. Slike definisjoner ville antakelig blitt teknisk og detaljert formulert. Klargjøring og utdyping av begreper og definisjoner bør heller gjøres i forarbeidene.

Direktoratet støtter for øvrig Kripos' vurdering om at et så sentralt begrep som personopplysning bør defineres fullt ut i loven, og ikke at definisjonen er delt mellom forskriften og loven, se for øvrig Kripos' uttalelse s 6. Etter direktoratets vurdering bør alle definisjonene inntas i loven, og foreslår derfor at forskriftens regler i § 1-2 flyttes til lovens § 2. Det er uheldig regleverksteknikk å splitte opp definisjoner mellom lov og forskrift. Klargjøring av begreper i loven bør fortrinnsvis gjøres i forarbeidene, snarere enn i forskriftsbestemmelser.

#### *Forslaget til § 9-9 fjerde ledd – utlevering av opplysninger til utenlandske myndigheter og organisasjoner*

Etter direktoratets vurdering er denne bestemmelsen unødvendig all den tid ordlyden er den samme som nå foreslås inntatt i loven § 22 fjerde ledd.

#### *Forslaget til § 11-3 første ledd – krav ved utlevering av opplysninger*

Forslaget innebærer at man ved utlevering av opplysninger skal kontrollere om de er korrekte, tilstrekkelige og oppdaterte. Videre skal mottakeren gjøres oppmerksom på om det er tvil om kvaliteten til opplysningene. Direktoratet slutter seg til Kripos' vurderinger på dette punktet, jf. uttalelsen s 7 og understreker behov for klargjøring av at dette kravet ikke gjelder ved direkte søk.

#### *Forslaget til § 17-5 – mulighet til å avvise åpenbart grunnløse innsynsbegjæringer*

Politidirektoratet støtter forslaget og viser til at å besvare gjentakende og/eller grunnløse begjæringer fra enkeltpersoner synes å være en ressurskrevende arbeidsoppgave for distriktene/særorganene. Det vises de vedlagte høringsuttalelsene som alle støtter dette forslaget.

#### *Forslaget til § 17-6– saksbehandlingsregler*

Denne bestemmelsen har nær sammenheng med forslaget til ny § 57. Forutsatt endringer i § 57 har ikke direktoratet merknader til § 17-6 første og annet ledd. Det vises til omtalen av § 57 ovenfor, og vi viser for øvrig til Kripos' merknader.

Når det gjelder bestemmelsens tredje ledd og underretningsplikten til avgiveren av opplysninger som politiet oppdager er uriktige, foreslår direktoratet en henvisning til taushetsplikten i lovens § 23 for å klargjøre at plikten gjelder innen rammene av taushetsplikten.



For øvrig bør det klargjøres – enten i ordlyden eller i forarbeidene – at behandlingsansvarlig skal kunne delegere denne myndigheten. Etter direktoratets vurdering er det lite praktisk at et distrikt som oppdager en feil og retter den, deretter skal be behandlingsansvarlig om å informere avgiveren om dette.

Det vises videre til Øst politidistrikts uttalelse s 2 hvor det etterlyses et system for registrering av utleveringer slik at politiet blir i stand til å oppfylle sin plikt til å varsle mottakere når det sendere oppdages at politiet har utlevert uriktige opplysninger. Direktoratet har gjennom SPOR-programmet igangsatt arbeid med å lage en IKT-løsning for å oppnå notoritet for politiets utleveringer (UNO). Slik som UNO-løsningen utvikles vil den legge til rette for å avhjelpe problemet beskrevet i politidistriktets uttalelse.

*Forslaget til § 39-2 annet ledd – den behandlingsansvarliges plikter knytte til interkontrollens styrende del*

Politidirektoratet har ingen merknader til bestemmelsens nr. 4 (at behandlingsansvarlig skal ha oversikt over hvem som er personvernrådgiver). Slik ordlyden er formulert i nr. 6 (den behandlingsansvarliges oversikt over kategorier av overføringer av opplysninger til tredjeland og internasjonale organisasjoner) er det ikke klart hva kravet egentlig består i, og etter det departementet skriver er innholdet i direktivets tilsvarende bestemmelse fortsatt til diskusjon internt i EU. Politidirektoratet ber derfor om å få forelagt forslag til ordlyd med nærmere beskrivelse når dette er endelig avklart.

*Forslaget til § 39-5 annet og tredje ledd – internkontroll hos databehandler*

Slik politidirektoratet leser denne bestemmelsen, regulerer den innholdet i en databehandleravtale, og etter vår vurdering hører bestemmelsen derfor hjemme i loven § 18 som også gjelder krav til databehandleravtalen. Det vises for øvrig til Kripos' høringsuttalelse s 8.

*Forslaget til § 40-5 – varsel til Datatilsynet og den registrerte ved informasjonssikkerhetsbrudd*

Når det gjelder bestemmelsen om melding til Datatilsynet, jf. forslaget fjerde og femte ledd, mener direktoratet vurderingstemaene bør utformes klarere slik at behandlingsansvarlig lettere kan oppfylle plikten etter bestemmelsens intensjon. Det bes om at terskelen for "usannsynlig" og hva som ligger i den registrertes "rettigheter og friheter" utdypes nærmere i forarbeidene. Det vises for øvrig til Kripos' merknader i sin høringsuttalelse s 8 flg., som direktoratet støtter fullt ut.

Når det gjelder reglene om varslingen til den registrerte i sjuende ledd er det tilsvarende behov for klargjøring av hva som ligger i "stor risiko for den registrertes rettigheter og friheter". Som påpekt av Kripos og Oslo politidistrikt er det videre behov for å klarlegge hvilket innhold varselet skal ha og i hvilken grad behandlingsansvarlig skal forsikre seg om at den registrerte faktisk har mottatt informasjonen. Direktoratets viser til direktivet artikkel 31 nr. 2, jf. artikkel 30 nr. 3 litra b, c og d, og foreslår at bestemmelsens ordlyd utfylles i samsvar med disse kravene.

*Forslaget til § 42-4 – Datatilsynets kontroll etter begjæring fra den registrerte*

Direktoratet viser til våre merknader knyttet til forslaget § 57, de samme synspunktene gjør seg gjeldende her.

*Forslaget til § 44-12 annet ledd – sperring av nærmere bestemte opplysninger i reaksjonsregisteret*

Direktoratet støtter endringen som er en klargjøring av ordlyden, som ikke innebærer noen realitetsendring.

#### **5. Politidirektoratets vurdering av administrative og økonomiske konsekvenser av de foreslåtte endringene**

Som departementet påpeker i sitt høringsnotat er ikke endringene som følge av direktivet omfattende sett hen til at mange av reglene allerede er gjennomført i norsk rett ved at rammebeslutningen i sin til ble gitt nasjonal virkning. Direktoratet vil imidlertid påpeke at endringen i loven § 6 om kategorisering av de registrerte personene vil kunne medføre behov for tekniske endringer. Det er imidlertid vanskelig å estimere størrelsen på disse kostnadene all den tid det er usikkert hvilke krav som stilles til kategoriseringen. Det vises til redegjørelsen for dette ovenfor.

Videre vil endringene i loven § 63 om obligatorisk personvernråd giverordning medføre administrative og økonomiske konsekvenser for både distriktene, særorganene og andre av politiets enheter alt etter det nærmere innholdet i ordningen. Det vises til omtalen av dette ovenfor.

Vi viser for øvrig til kommentarene ovenfor til innføring av tvangsmulkt når det gjelder plassering av ansvar for å dekke dette.

Med hilsen



**Vidar Refvik**  
assisterende politidirektør



**Kristine Langkaas**  
seksjonssjef